

er formeget at forlange. Vi skulle huske paa, at der her er Tale om alle Communerne, om hele Landets Communer. Men hvorfor skulde disse ikke kunne gennemføre saadanne Formaal? Det er nu ganske sikkert, at Skolevæsenet kræver betydeligt af dem, men der er andre Brancher, som kræve meget mere f. Ex. Fattigvæsenet. Det forekommer mig at være ucorrect og inconsequent, at Statskassen paa denne Maade skal træde Sognene til Hjælp i deres indre communale Udskrivningsvæsen; det er derfor, jeg har anseet det for rettest, at man skulde blive ved Lovudkastets „Alberstillaag og Pensioner“, ved de Postor, som Staten har foreskrevet Communerne og om hvilke den har sagt: Dem skulle I udrede. I de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Odense (B. Peterfen), blev det sagt, at, dersom der forelaa statistiske Beregninger over Skolefondenes Udgifter, saa vilde man see, hvor stor Forskjellen kunde være. Det er rigtigt; man vilde da see, at der imellem Amter, som ikke ere meget forskjelligt med Hensyn til Hartkorn, har været en Forskjel paa Udgifterne af Tusinder. Men det stiller sig for mig noget forunderligt, at Staten paa den Maade skal træde til med Hjælp til Udgifter, som ere absolut indre communale og ikke paanødte af Staten, hvor altsaa Communerne have fuldstændig Raadighed til at fremme det, som de ansee for gavnligt og nødvendigt. Hvad den ærede Landskingsmand har yttret med Hensyn til Regnskabsaaret, er Noget, jeg meget godt kan tiltræde; jeg har altid anseet det for at være en Ulempe, at vi havde forskjellige Regnskabsaar. — Den høitagtede Minister har udtalt, hvorledes han betragtede Forholdene. Jeg har ikke i mine Udtalelser, saaledes som den høitærede Minister meente, præciseret eller fremhævet det som Noget, jeg ansaae for væsentligt, om der fandt en Begrændsning af Udskrivningsbidragene Sted; jeg troer, jeg yttrede, ialfald meente jeg, at jeg ikke lægger synderligt Vægt derpaa; jeg mener, det er ikke nødvendigt, ialfald ikke efter den Maade, hvorpaa Bidragene ere bestemte ved det foreliggende Udkast.

Lehmann: Det er kun to meget ube-

tydelige Bemærkninger, som jeg her finder Anledning til at fremsætte. — Først og fremmest vil jeg ligeoverfor det ærede 3die Medlem for 9de Kreds (Mourier-Peterfen) bemærke, at naar det virkelig er hans Alvor, at Skolelærerne skulle nyde den samme Ret og Retfærdighed som alle andre Statsborgere, og naar han derhos erkjender, at enhver Skolelærer, der affædiges uden egen Brøde, bør have Pensionsberettigelse, saa gaaer det ikke an at lade Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om han er affædiget paa Grund af egen Brøde eller paa Grund af ham utilregnelige Omstændigheder, heroe enten paa, hvad der er bekjendt i Skoleraadskredsen, eller paa Sogneforstanderskabets Godmodighed. Der gives i saa Henseende kun et sikkert Kriterium, og det er Lov og Dom. Den Paagældende maa altsaa kunne gaae til Domstolene, og tager man Retten dertil fra ham, saa overlader man ikke alene Afgjørelsen af det Spørgsmaal til administrativt Skjøn, som naturligen bør være overladt dertil, nemlig om han mod sin Villie skal fjernes fra sin Stilling, men man priisgiver tillige det Spørgsmaal, om han derefter skal være nødt til at tye til Fattigvæsenet, til den fuldstændigste Vilkaarlighed. Det vil naturligvis kun være meget sjældent, at der virkelig vil være Anledning for en Skolelærer til at tye til Domstolene; dert er jeg entig, thi i Reglen vil han, naar han affædiges paa Grund af Omstændigheder, som ganske vist maae falde ham til Last, men som man dog ikke har noget egentligt Beviis for, faae Pension. Men har han ikke Udgang til at faae sin Ret i saa Henseende paatjendt ved Domstolene, saa indrømmer man ham ikke den samme Ret og Retfærdighed som andre Statsborgere, men priisgiver ham til Vilkaarlighed. — Hvad det andet her omtalte Spørgsmaal angaaer, maa jeg bemærke, at jeg ikke skjønner rettere, end at Spørgsmaalet om Pensionering og Spørgsmaalet om Antagelsen af Medhjælpere ere i den Grad sammenvorede, at det vilde være meget vanskeligt at stille dem ad. De ville i Reglen foreligge som et Spørgsmaal, idet der vil foreligge, om man enten skal indstille en ældre Skolelærer til Affæd, give ham Pension og saa i hans Sted ansætte